

วัฒนธรรมการเมืองที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิตทองเหลืองบ้านปะอาว อำเภอเมือง และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงเลี้ยงแพะ บ้านบัวท่า อำเภอสว่างวีรวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี*

THE POLITICAL CULTURE THAT AFFECTS THE STRENGTH OF THE BRASS PRODUCTION GROUP OF BAN PA AO, MUANG DISTRICT, AND THE GOAT FARMER'S COMMUNITY ENTERPRISE GROUP, BAN BUA THA, SAWANG WEERAWONG DISTRICT, UBON RATCHATHANI PROVINCE

วรภุรี มุลสิน¹

Worabhuri Moolsin¹

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์¹

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Surin Campus, Thailand.¹

Email : worabhuri@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาวัฒนธรรมการเมืองที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิตทองเหลืองบ้านปะอาวและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะบ้านบัวท่าในจังหวัดอุบลราชธานี 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อกระบวนการสร้างความเข้มแข็ง 3) เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างความสำเร็จของกลุ่มการผลิตทองเหลืองบ้านปะอาวและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะในจังหวัดอุบลราชธานี เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลได้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ สมาชิกกลุ่มการผลิตทองเหลืองบ้านปะอาว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงเลี้ยงแพะ บ้านบัวท่า อำเภอสว่างวีรวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1. กลุ่มออมทรัพย์ทำทองเหลืองบ้านปะอาว และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะ บ้านบัวท่า คณะกรรมการกลุ่ม ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าวัฒนธรรมการเมืองของกลุ่มเป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม ทุกคนสามารถเสนอความคิดได้ สำหรับสมาชิกกลุ่มก็มีสังคมวัฒนธรรมของกลุ่มเป็นวิถีชนบทดั้งเดิม ที่มีความผูกพันทางเครือญาติ 2. ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อกระบวนการสร้างความเข้มแข็งเกิดจากจำนวนสมาชิกลดลงเนื่องจากการทำเครื่องทองเหลืองต้องใช้ระยะเวลาและค่าตอบแทนน้อย ไปทำงานรับจ้างได้ค่าจ้างมากกว่าทำเครื่องทองเหลือง ส่วนกลุ่มเลี้ยงแพะปัญหาก็เช่นกัน สมาชิกลาออกเพราะไม่เต็มใจที่จะเลี้ยงแพะ ไปทำงานรับจ้างก่อสร้างในตัวเมืองหรือต่างถิ่น 3. แนวทางสร้างความสำเร็จของกลุ่มว่า ถ้าได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐบาล กรมพัฒนาชุมชน เกษตรอำเภอ มาถ่ายทอดความรู้การดำเนินงานใหม่ ๆ การหาแหล่งเงินทุนราคาถูกมาซื้อเครื่องทองเหลือง หรือซื้อแพะรวมถึงในด้านการบริหารจัดการ จะทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ

คำสำคัญ : 1. วัฒนธรรมการเมือง 2. กลุ่มการผลิตทองเหลือง 3. วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะ

ABSTRACT

This research article the objectives are 1. To study the political culture that affects Strength of the Ban Pa-ao Brass Production Group and Ban Bua Tha Goat Farming Community Enterprise Group in Ubon Ratchathani Province 2. To study the problems and obstacles affecting the strengthening process 3. To study the method for building success of the production group Ban Pa-Ao Brass and Goat Farmers's Community Enterprise Group in Ubon Ratchathani Province. Quality research is used, the researcher collected both primary data and secondary data. Members of the Ban Pa-ao Brass Production Group from Mueang District, Ubon Ratchathani Province, served as the sample group for the study. Along with the Goat Raising Community Enterprise Group in Sawang Wirawong District's Ban Bua Tha. Ratchathani Province of Ubon The study included interviews and content analysis for data analysis.

The results showed that 1. the savings group made brass at Baan Pa-Ao. and the Goat Farmer's Community Enterprise Group, Ban Bua Tha, the group committee Most commented that the group's political culture was participant political culture, and everyone could express their opinions. For members of the group, there is a cultural society of the group as a traditional rural way of life with kinship ties. 2. The problems and obstacles to the strengthening process are due to the decrease in the number of artisans due to the production time, and finding a cost-effective way manufacturing brassware in less time. While working as a day laborer elsewhere earning more than making brass. The Goat farmers group has encountered the same problem; most of the members resigned, because they were unwilling to raise goats. To be employed as a construction contractor in the city. 3. The guidelines for success of the group are that If supported by government agencies Department of Community Development, District Agriculture with incentives to pass on knowledge of new operations, find cheaper sources of funds to buy brass or to buy goats, including the management will make it a much more effective management.

Keywords : 1. Political culture 2. Brass production group 3. Goat herder community enterprise

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

การปฏิวัติของคณะราษฎรซึ่งประกอบไปด้วยกลุ่มบุคคลที่แนวคิดทันสมัย ต้องการให้ประเทศไทยมีความเจริญก้าวหน้าทัดเทียมอารยประเทศ ทำให้ระบบอุปถัมภ์และระบบเจ้าขุนมูลนายกลายเป็นวัฒนธรรมการเมืองที่ฝังรากลึกในจิตใจและสามัญสำนึกของประชาชนและเป็นอุปสรรคในการพัฒนาประชาธิปไตยของไทย วัฒนธรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับวิถีทางแบบประชาธิปไตยตลอดจนการมีทัศนคติในทางที่ดี ต่อการปกครองจำเป็นจะต้องฝึกอบรมให้ความรู้แก่ประชาชนในประเทศให้มีวิถีชีวิตที่สอดคล้องกับหลักการและระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย ดังนั้น การปกครองระบอบประชาธิปไตยจะประสบความสำเร็จในสังคมหนึ่งสังคมใดได้นั้นต้องอาศัยปัจจัยเอื้ออำนวยหลายประการ และปัจจัยที่มีการยอมรับกันว่ามีความสำคัญมากที่สุด ก็คือ วัฒนธรรมทางการเมืองของคนในสังคมนั้นๆ กล่าวคือ ประชาชนและชนชั้นนำในสังคมที่มีรูปแบบการปกครองระบอบประชาธิปไตยนั้นจะต้องมีวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตยสอดคล้องกันไปด้วย การที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชน จะมีความเข้มแข็งย่อมมีปัจจัยต่าง ๆ หลายประการ กรมพัฒนาชุมชน (2549) ได้สรุปว่าปัจจัยที่ผลักดันให้ชุมชนมีความเข้มแข็งมี 2 ระดับ คือระดับชาวบ้านได้แก่การมีความสามัคคีและมีการรวมกลุ่มมีส่วนร่วมในกิจกรรมชุมชน เคารพกฎระเบียบกติกาของชุมชน ซึ่ง สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2556) ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้กลุ่มเข้มแข็ง พอสรุปได้ว่าประกอบด้วยปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมชุมชน ด้านการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐ และองค์กรเอกชน ด้านการเรียนรู้ร่วมกันของชุมชน และด้านความรู้ความสามารถของผู้นำ

ความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต จึงขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมการเมือง ซึ่ง นพพร สุนทรโทก (2554) ได้กล่าวว่าวัฒนธรรมทางการเมืองจึงย่อมเป็นเรื่องของการศึกษาเกี่ยวกับความรู้สึก ความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยม แนวความคิด และพฤติกรรมที่ปัจเจกชนในสังคมต่างๆ มีต่อระบบการเมืองและส่วนต่างๆ ของระบบการเมือง ผู้นำทางการเมือง สถาบันทางการเมือง และรวมถึงตัวของพวกเขาเองด้วย การดำเนินงานของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตที่ประสบผลสำเร็จนอกจากจะขึ้นอยู่กับสมดุลงานพึ่งตนเอง ความสามารถในการจัดการและ การสร้างเครือข่ายแล้ว วัฒนธรรมการเมือง คือหัวใจสำคัญที่จะบ่งชี้ได้ว่า กลุ่มออมทรัพย์ที่ประสบผลสำเร็จในการดำเนินกิจกรรมของกลุ่ม จะมีวัฒนธรรมการเมืองในรูปแบบใด สอดคล้องกับ วรภูมิ มูลสิน (2559) กล่าวว่า วัฒนธรรมทางการเมืองของไทยเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึก ความเชื่อ ทัศนคติ ค่านิยม และพฤติกรรมของคนในสังคม มีต่อระบบการเมือง จะเปลี่ยนไปตามสถานการณ์และสภาพแวดล้อมของสังคมที่ได้รับอิทธิพลจากสื่อต่าง ๆ ที่สังคมได้รับ จากบทความของดุจฤดี คงสุวรรณ ที่ได้กล่าวถึง วัฒนธรรมของชาวภาคใต้ เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงชุมชนหมู่บ้านระหว่างภาคใต้กับภาคต่างๆ ของประเทศไทยแล้ว ภาคใต้มีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตน้อยกว่าทุกภาค ชุมชนหมู่บ้านสามารถรักษาวัฒนธรรมชุมชนได้ดีและใช้วัฒนธรรมในระบบเครือญาติเข้ามามีกันต่อสู่กับอิทธิพลภายนอกทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม พร้อมกับดัดแปลงมรดกทางสังคม วัฒนธรรมให้เข้ากับสถานการณ์ได้เป็นอย่างดี ความเปลี่ยนแปลงที่ชาวภาคใต้สามารถเข้ากับสภาพการณ์ปัจจุบันได้เป็นอย่างดีของชุมชนหมู่บ้านในภาคใต้คือ เครือข่ายการให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อแก้ปัญหาเศรษฐกิจ เช่น กลุ่มพัฒนาคุณภาพอาจแบ่งกลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มการผลิต กลุ่มร้านค้าต่าง ๆ เป็นต้น กลุ่มเหล่านี้มีชาวบ้านเป็นเจ้าของร่วมกันโดยไม่อยู่ภายใต้การควบคุมของรัฐ เช่น กลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้านร้านค้า

หมู่บ้าน กลุ่มออมทรัพย์ของหมู่บ้านศรีวังค์ มีเงินทุนหมุนเวียน 10 ล้านบาท มีสมาชิกประมาณ 1,700 คน กลุ่มออมทรัพย์หมู่บ้านน้ำขาว อำเภอจะนะ จังหวัดสงขลา ใช้เวลา 10 ปี ตั้งแต่ พ.ศ.2525 จนมีสมาชิกถึง 1,407 คน มีเงินทุนเวียนประมาณสองล้านบาท นอกจากสองกลุ่มนี้แล้วยังมีกลุ่มของชุมชนอีกหลายแห่งที่ทำงานต่อสู้เพื่อชุมชนของตนเอง และประสบผลสำเร็จอย่างน่าชื่นใจ

การที่ชาวบ้านมีชีวิตอยู่ในวิถีการผลิตสองแบบกำหนดให้หมู่บ้านได้รับอิทธิพลจากสองวัฒนธรรม คือ วัฒนธรรมหมู่บ้านที่ยังคลเน้นการรวมหมู่ช่วยเหลือพึ่งพาและวัฒนธรรมการผลิตที่เน้นความคิดเรื่องประสิทธิภาพประสิทธิผลและประโยชน์สูงสุด การที่หมู่บ้านภาคใต้มีวัฒนธรรมเชื่อท้องถิ่นสมทบด้วยหลักเหตุผลนิยมจากโลกภายนอก ทำให้ชุมชนจัดการและรับมือกับปัญหา โดยการเน้นพลังอำนาจของตนเอง ไม่ยอมรับว่าอำนาจอื่นเหนือกว่าหรือครอบงำไว้ สร้างความเชื่อมั่นในตนเองและในชุมชนมากกว่าจะรอความช่วยเหลือจากอำนาจอื่นหรือบุคคลอื่น เหตุที่ไม่ได้อาศัยสังคมประเพณีโบราณเป็นหลักอย่างเดียวในการจัดระบบชุมชนนี้เอง ทำให้ชาวภาคใต้เข้าสู่สังคมสินค้าด้วยความตระหนักในอำนาจของตนเอง ชาวบ้านได้ริเริ่มและเข้าร่วมการจัดตั้งองค์กรแบบต่าง ๆ ในท้องถิ่นเพื่อแก้ปัญหาของตนเองอย่างจริงจังและต่อเนื่อง ไม่ใช่ทำตามข้อเรียกร้องของรัฐ หลายหมู่บ้านได้พลิกเพลงเนื้อหา รูปแบบ องค์กรชนิดต่าง ๆ ทั้งโดยชอบด้วยกฎหมาย หลีกเลียง กฎหมาย และผิดกฎหมาย เพื่อใช้ให้เหมาะสมแก่ท้องถิ่น ชุมชนภาคใต้เป็นตัวแทนของหมู่บ้านที่มีและใช้สิทธิในตนเองอย่างสูง ในเรื่องนี้การวิวาทกันระหว่างชาวบ้านภาคใต้กับรัฐในเรื่อง “กลุ่มออมทรัพย์เป็นกลุ่มเถื่อน” เป็นไปอย่างเผ็ดร้อนรุนแรง และการตอบโต้ของชาวภาคใต้ก็ได้แสดงออกถึงการดื้อแพ่งอย่างเข้มแข็ง (ตุลฤดี คงสุวรรณ, 2550)

จากความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตของหมู่บ้านศรีวังค์ ที่ตุลฤดี คงสุวรรณ ได้กล่าวข้างต้น ชาวภาคใต้มีวัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วมจากความหมายของวัฒนธรรมการเมือง กมล สมวิเชียร ได้กล่าวว่าวัฒนธรรมทางการเมืองก็มาจากการผสมคำระหว่าง “วัฒนธรรม” กับ “การเมือง” อันหมายถึงโดยกว้าง ๆ ว่า วัฒนธรรมที่มีต่อระบบการเมือง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในแต่ละสังคมยังมีความสัมพันธ์อย่างแนบแน่นกับวัฒนธรรมทางการเมือง (Political Culture) ของผู้คนในสังคมนั้น กล่าวคือ ประชาชนจะเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองในรูปแบบและระดับต่าง ๆ มากหรือน้อย ขึ้นอยู่กับวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้คนในสังคมนั้นว่ามีลักษณะเป็นอย่างไร และในทุกๆ สังคมต่างล้วนมีวัฒนธรรมทางการเมืองในหลายรูปแบบ ไม่มีสังคมใดที่มีเพียงวัฒนธรรมทางการเมืองรูปแบบเดียว (กมล สมวิเชียร, 2514) จากคำนิยามของ กมล สมวิเชียร และวัฒนธรรมชาวภาคใต้ของตุลฤดี คงสุวรรณ กล่าวไว้ข้างต้น จะเห็นความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตหมู่บ้านศรีวังค์ที่มีวัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วมที่เป็นรูปแบบของความสำเร็จ

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาวัฒนธรรมการเมืองที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิตทองเหลืองบ้านปะอาว อำเภอเมือง และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงเลี้ยงแพะ บ้านบัวท่า อำเภอสว่างวีรวงศ์จังหวัดอุบลราชธานี จะมีความคิดทางวัฒนธรรมการเมืองรูปแบบใด จะสอดคล้องหรือขัดแย้งกับตุลฤดี คงสุวรรณ ที่ได้กล่าวถึงวัฒนธรรมชาวภาคใต้ถึงความสำเร็จของกลุ่มออมทรัพย์ รวมถึงศึกษาวิจัยปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อกระบวนการสร้างความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ตลอดจนศึกษาแนวทางการสร้างความสำเร็จของกลุ่มการผลิตทองเหลืองบ้านปะอาว อำเภอเมือง

เมือง และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะ บ้านบัวท่า อำเภอสว่างวีรวงศ์จังหวัดอุบลราชธานี งานวิจัยฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อการผลิต ได้นำผลการวิจัยไปปรับปรุงปัญหาที่เกิดขึ้นกับกลุ่มต่าง กลุ่มวิสาหกิจ กลุ่มการผลิต กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตอื่นๆ ต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาวัฒนธรรมการเมืองที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิตทองเหลืองบ้านปะอวและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะบ้านบัวท่าในจังหวัดอุบลราชธานี

2.2 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มการผลิตทองเหลืองบ้านปะอวและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะในจังหวัดอุบลราชธานี

2.3 เพื่อศึกษาแนวทางการสร้างความสำเร็จของกลุ่มการผลิตทองเหลืองบ้านปะอวและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะในจังหวัดอุบลราชธานี

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ทำให้ทราบวัฒนธรรมการเมืองที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิตทองเหลืองบ้านปะอวและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะบ้านบัวท่าในจังหวัดอุบลราชธานี

3.2 ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มการผลิตทองเหลืองบ้านปะอวและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะในจังหวัดอุบลราชธานี

3.3 ทำให้ได้แนวทางการสร้างความสำเร็จของกลุ่มการผลิตทองเหลืองบ้านปะอวและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะในจังหวัดอุบลราชธานี

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง วัฒนธรรมการเมืองที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิตทองเหลืองบ้านปะอว อำเภอเมือง และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะ บ้านบัวท่า อำเภอสว่างวีรวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลได้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิ (Primary data) และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ขอบเขตการวิจัย ได้แก่ 1)ขอบเขตด้านเนื้อหา การวิจัยเรื่องวัฒนธรรมการเมืองที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของกลุ่มทำเครื่องทองเหลือง บ้านปะอว และ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะบ้าน บัวท่า อำเภอสว่างวีรวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี มีขอบเขตที่จะศึกษารูปแบบวัฒนธรรมการเมืองแบบใด ที่จะสร้างความสำเร็จของกลุ่ม ทำการเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยวิธีการสัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม 2) ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรได้แก่สมาชิกและคณะกรรมการกลุ่มทำทองเหลืองบ้านปะอว อำเภอเมือง ประชากรจำนวน 19 คน และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะ บ้านบัวท่า จำนวนสมาชิก 32 คน 3)ขอบเขตด้านพื้นที่ บ้านปะอว และบ้านบัวท่า ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลได้เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งที่เป็นข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) และข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) โดยมีรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้ นั้นจะเป็นการสัมภาษณ์แบบเผชิญหน้า (face-to-face interview) สำหรับการถามในหัวข้อที่ต้องการเก็บข้อมูล รวมถึงการสังเกตระหว่างสัมภาษณ์ การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีตรวจสอบข้อมูลแบบสามเส้าหรือไตรมิติ (Triangulation) เพื่อให้เกิดความแน่ใจในความแม่นยำ และความ

น่าเชื่อถือของข้อมูล โดยการแสวงหาความน่าเชื่อถือได้ของข้อมูลจากแหล่งที่ต่างกันในเรื่องแหล่งเวลา แหล่งสถานที่และแหล่งบุคคล โดยใช้วิธีสัมภาษณ์ประเด็นเดียวกัน ในบริบทที่ต่างกัน แล้วนำข้อมูลเหล่านั้นมาเปรียบเทียบว่ามีทิศทางหรือแนวโน้มไปในทางเดียวกันหรือไม่ การวิเคราะห์ข้อมูลหลังจากเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ บทสัมภาษณ์แต่ละชุดนั้นจะต้องมีการนำออกมาฟังอย่างน้อยชุดละ 2 ครั้ง ขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวข้องกับการทำความเข้าใจข้อมูลที่เป็นตัวอักษรหรือข้อความ และข้อมูลภาพข้อมูลหรือถ้อยคำที่ถอดออกมาจากการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก

5. ผลการวิจัย

5.1 วัฒนธรรมการเมืองที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิตทองเหลืองบ้านปะอาว และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะบ้านบัวท่าในจังหวัดอุบลราชธานี

การบริหารกลุ่มในทัศนะของ กรรมการกลุ่มเพื่อการผลิตเครื่องทองเหลืองบ้านปะอาว เห็นว่า ความจริงใจ คุณธรรม และความสามารถในการทำงานเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดที่ทำให้กลุ่มก้าวไปสู่การพึ่งพาตนเอง ดังนั้นแม้ว่ากลุ่มจะมีจำนวนสมาชิกน้อย เพียง 19 คน จากสถานการณ์โควิดทำให้ทางกลุ่มต้องปรับเปลี่ยนกลุ่มลูกค้า และการขายผ่านช่องทางออนไลน์ จนสามารถพึ่งพาตนเองได้ในอนาคต นายบุญมี ล้อมวงศ์ประธานกลุ่ม กล่าวว่า “สถานการณ์โควิด สมาชิกกลุ่มได้รับผลกระทบ ในอดีตก่อนโควิดจะระบาด สมาชิกกลุ่มจะกำหนดราคาขายร่วมกันแต่ทุกวันนี้ ผมจะเป็นคนประเมินราคาเพราะกลุ่มจะรับจ้างผลิตเครื่องทองเหลืองตามคำสั่งของลูกค้า ลูกค้าคนไทยไม่ค่อยมีการสั่งซื้อ ส่วนการมอบหมายงานนั้น ทางกลุ่มเน้นการมีส่วนร่วมของสมาชิก มีการแบ่งงานตามความถนัดและความชำนาญของสมาชิกแต่ละคน โดยปฏิบัติหน้าที่ตามตำแหน่งที่ได้รับ” (บุญมี ล้อมวงศ์, 2565)

“การทำงานของกลุ่ม เน้นความซื่อสัตย์ต่อลูกค้า และการทำงานเป็นทีม แบ่งหน้าที่กันทำ เช่นทำกระดิ่ง ระวังที่มีประสบการณ์อยู่ก่อนแล้ว งานที่ลูกค้าสั่งใหม่ เช่น โคมไฟจากทางสหรัฐ ที่ทางกลุ่มไม่เคยทำมาก่อนเช่น มีความยากในการขึ้นแบบ ต้องให้ประธาน บุญมี เป็นผู้ทำแบบขึ้นมาก่อนแล้วค่อยถ่ายทอดให้พวกผม” (อภิชาติ พานเงิน, 2565)

“สำหรับการเมืองในกลุ่มไม่มี เพราะทุกคนเป็นญาติพี่น้องกัน หมู่บ้านตั้งมานาน กลุ่มเราไม่มีคนนอก เราทำเครื่องทองเหลืองจากรุ่นสู่รุ่น การออกแบบลวดลายในเครื่องทองเหลืองที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น” (ปราโมทย์ ศุภสร, 2565) “ส่วนความเข้มแข็งของกลุ่ม เกิดจากการพูดคุยช่วยเหลือกัน ทุกคนเป็นญาติพี่น้องกันเกือบทั้งหมด อยู่ในหมู่บ้านเดียวกัน ความเข้มแข็งของกลุ่มเกิดจากการมีส่วนร่วม ร่วมคิด ปรัชญาหรือถึงทิศทางว่ากลุ่มจะไปในทิศทางใด สถานการณ์โควิด กลุ่มโชคดี มีลูกค้าสั่งงานให้ผลิต มีงานทำเกือบตลอด ทำให้มีรายได้หมุนเวียนในชุมชน” (บุญมี ล้อมวงศ์, 2565)

สำหรับกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะ บ้านบัวท่า อำเภอสว่างวีรวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี นายพงศ์ธร คุณสาสัญ ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะ เกิดจาก ชาวบ้านทำอาชีพประมงแบบพื้นบ้านของชุมชน ได้เริ่มอาชีพพร้อมกับการตั้งถิ่นฐานบ้านเรือน ทำให้สมาชิกในชุมชนประกอบอาชีพประมงพื้นบ้านมาอย่างยาวนานโดยมีแม่น้ำมูลเป็นแหล่งทำมาหากิน โดยเฉพาะทรัพยากรปลาเป็นแหล่งเศรษฐกิจและเป็นแหล่งโปรตีนในท้องถิ่น ชุมชนที่อยู่สองริมฝั่งแม่น้ำมูลเป็นชุมชนขนาดใหญ่สืบทอดไปได้กว่าหลายร้อยปี อยู่กันมาตั้งแต่รุ่นปู่ รุ่นทวด ทำให้ชาวบ้านส่วนใหญ่

ประกอบอาชีพประมงเป็นอาชีพหลักในการสร้างรายได้ โดยพึ่งพิงความอุดมสมบูรณ์ของแม่น้ำมูล ชาวบ้านมีวิถีชีวิตในการพึ่งพิงธรรมชาติ ใช้แม่น้ำเป็นแหล่งรวมจิตใจของคนในชุมชน ชาวบ้านส่วนใหญ่จะมีอาชีพหลัก คือ การหาปลา หลังจากกระทรวงเกษตรต้องออกประกาศห้ามใช้เครื่องมือทำการประมง ประเภทอวนทับตลิ่งใน แม่น้ำมูล เพราะจะทำให้ลายพันธุ์ปลาหายากที่ใกล้จะสูญพันธุ์ ผลจากประกาศได้ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการดำรงชีวิตของชาวบ้านที่มีอาชีพหาปลาเพื่อเลี้ยงชีพด้วยอวนทับตลิ่งที่เป็นวิถีแบบดั้งเดิมของชาวบ้านลุ่มน้ำมูลที่ดำรงอยู่มาจนปัจจุบันนี้ มาบัดนี้วิถีชีวิตชาวบ้านได้เปลี่ยนไปเพราะไม่สามารถทำการประมงได้ เพราะศาลปกครองสูงสุดได้มีคำสั่งห้ามชาวบ้านบั่วท่าจับปลา ในแม่น้ำมูลด้วยอวนทับตลิ่ง ทำให้ชาวบ้านหลายครอบครัว ขาดรายได้ ชาวบ้านจึงรวมตัวกัน จัดตั้ง วิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะบ้านบั่วท่า โดยมีผมเป็นประธานกลุ่ม และ นายเจริญผล คุณสาส์น เป็นรองประธานกลุ่ม” (พงศ์ธร คุณสาส์น, 2565)

นายเจริญผล คุณสาส์น รองประธานกลุ่มได้ให้สัมภาษณ์ว่า “กลุ่มประสบผลสำเร็จ จะเน้นการทำงานของกรรมการที่ยึดความมีคุณธรรมเป็นหลัก ทำให้กลุ่มได้รับความเชื่อถือและได้รับความร่วมมือจากสมาชิกสามารถ นอกจากนี้ กรรมการกลุ่มและเห็นว่า กลุ่มที่มีความเข้มแข็ง มีกระบวนการทำงานโดยใช้ระบบคุณธรรมเป็นตัวกำกับการทำงาน แต่ละคนเคารพซึ่งกันและกัน มีความสำนึกของความเป็นเจ้าของกลุ่ม กรรมการและสมาชิกในกลุ่มต้องมีคุณธรรมอย่างน้อย 5 ประการคือ ความซื่อสัตย์ มีความเสียสละเพื่อส่วนรวม ความรับผิดชอบร่วมกัน ความเห็นอกเห็นใจกัน และความไว้วางใจกัน เพื่อพัฒนากลุ่มให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างต่อเนื่องซึ่งกลุ่มจะต้องมีทุนอย่างเพียงพอเพื่อดำเนินงานให้ตอบสนองความต้องการของสมาชิก ก่อนโควิด สมาชิกกลุ่มมี 50 คน และจะมีการเก็บเงินสมาชิกให้ซื้อหุ้น หุ้นละ 100 บาท อย่างน้อยคนละ 10 หุ้น หรือใครจะซื้อหุ้นมากกว่า 10 หุ้นก็ได้” (เจริญผล คุณสาส์น, 2565)

สรุปกลุ่มออมทรัพย์ทำทองเหลืองบ้านปะอาว และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะบ้านบั่วท่า คณะกรรมการกลุ่ม ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าวัฒนธรรมการเมืองของกลุ่มเป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participant Political Culture) ทุกคนสามารถเสนอความคิดเห็นได้ สำหรับสมาชิกกลุ่มก็มีสังคมวัฒนธรรมของกลุ่มเป็นวิถีชนบทดั้งเดิม ที่มีความผูกพันทางเครือญาติ เช่น ในสมัยก่อนและ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม (Participant Political Culture) แต่จะเด่นชัดมากในการกินข้าวร่วมกันทุกวัน ในหมู่สมาชิกกลุ่ม

5.2 ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อกระบวนการสร้างความเข้มแข็งให้กลุ่มกลุ่มการผลิตทองเหลืองบ้านปะอาวและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะในจังหวัดอุบลราชธานี

กลุ่มทองเหลืองบ้านปะอาว ก็มีปัญหบบ้างเหมือนกัน จากการสัมภาษณ์นางหนูกร เข้มเพชร ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “ปัญหาของสมาชิกบางคนไม่มีการเข้ารับการอบรม หรือ การถ่ายทอดความรู้ เนื่องจาก ยังมีความเหลื่อมล้ำและถือ ความเป็นอาวุโส อาชีพการทำหัตถกรรมเป็นเพียงอาชีพเสริม ไม่ใช่อาชีพหลัก ทุกคนต้องทำมาหากินอย่างอื่นด้วย และยังมีสภาพจิตใจต่างกัน เพราะแต่ก่อนเป็นกลุ่มครอบครัว เดียวแต่นี้เป็นการรวมกลุ่มหลากหลายคน ประกอบกับไม่มีการถ่ายทอด เพราะภูมิปัญญามันติดตัว มาตั้งแต่กำเนิดและการแลกเปลี่ยนจากคนในครอบครัวเท่านั้น” (หนูกร เข้มเพชร, 2565)

“ปัญหาและอุปสรรคเท่าที่มีประสบการณ์ สมาชิกกลุ่มบางคนยังไม่เข้าใจ อยากเข้าร่วมกลุ่ม อยากมีรายได้และอยากรับงานจากกลุ่มไปทำเองที่บ้าน ไม่ค่อยเข้าประชุมประจำเดือน ปัญหาผมมองว่าเป็นเรื่องของจิตใจ ที่ไม่ทุ่มเทให้กับกลุ่ม มองเพียงแต่ผลประโยชน์เป็นหลัก (อภิชาติ พานเงิน, 2565) สอดคล้องกับ นายบุญมี ล้อมวงศ์ ประธานกลุ่มให้สัมภาษณ์ว่า “ปัญหาของกลุ่มเท่าที่ผมเป็นประธานกลุ่มมา ส่วนมาก สมาชิกจะคิดว่าการทำเครื่องทองเหลืองทำกว่าจะได้เงินมันน้อยมาก แต่ถ้าไปรับจ้างก่อสร้างได้วันละ 400 ถึง 500 บาท แรงงานก่อสร้างในเมืองอุบลราชธานีต้องการแรงงานมาก เพราะมีการก่อสร้างหมู่บ้านจัดสรรหลายสิบโครงการ คนที่ทำเครื่องทองเหลือง กว่าจะได้เงินผลตอบแทนในการทำเครื่องทองเหลืองมันน้อยกว่าไปรับจ้างก่อสร้าง ทำให้สมาชิกลดน้อยลง สมาชิกกลุ่มก็ลดจำนวนลงเหลือแต่คนที่ใจรักที่ยังทำอยู่” (บุญมี ล้อมวงศ์, 2565)

ส่วนจุดที่กลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะบ้านบัวท่า จากการสัมภาษณ์นางสาวถาวร คุณสาส์น ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “จากการศึกษาดูงานและพูดคุยในระยะที่ผ่านมาของกลุ่มก่อนสถานการณ์โควิด กลุ่มกำลังจะไปได้ดี แต่พอสถานการณ์โควิดเริ่มระบาด จังหวัดอุบลราชธานี มีการห้ามเดินทาง การอบรม ทำให้ขาดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง บางคนขาดความตั้งใจในการเลี้ยงแพะ และเลิกเลี้ยงกลางคัน สถานการณ์โควิดด้วย นอกจากนั้นบางคนยังอาศัยความร่วมมือระบบเครือญาติ เมื่อกรรมการบางคนก็จะชักชวนญาติพี่น้องลาออกจากกลุ่มด้วย” (ถาวร คุณสาส์น, 2565) กรรมการกลุ่มและสมาชิกกลุ่มมองปัญหาและอุปสรรคของกลุ่มที่ประสบความล้มเหลว จากการสัมภาษณ์ นายสงวน ใจสำเริง ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “จุดอ่อนคิดว่ากลุ่มมีสมาชิกลดจำนวนลง ปัญหาสำคัญคือ สมาชิกหลายคนเลี้ยงแพะตัวเดียว มีสิทธิที่จะเลิกเลี้ยง เพราะไม่คิดว่าการเลี้ยงแพะ จะสามารถหารายได้อย่างมั่นคง บางคนเลี้ยงเล่น ๆ ไม่ขยายการเลี้ยงเป็นธุรกิจ และไม่มีเวลาเลี้ยงไม่มีเวลาไปหาอาหารให้แพะ ไปรับจ้างในตัวเมือง หรือไปทำงานที่กรุงเทพ ทำให้สมาชิกลาออก” (สงวน ใจสำเริง, 2565)

สรุปปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อกระบวนการสร้างความเข้มแข็งเกิดจากจำนวนสมาชิกลดลง เนื่องจากการทำเครื่องทองเหลืองต้องใช้ระยะเวลาและค่าตอบแทนน้อย ไปทำงานรับจ้างได้ค่าจ้างมากกว่าทำเครื่องทองเหลือง ส่วนกลุ่มเลี้ยงแพะ ปัญหาที่เช่นกัน สมาชิกลาออกเพราะไม่เต็มใจที่จะเลี้ยงแพะ ไปทำงานรับจ้างก่อสร้างในตัวเมืองหรือต่างถิ่นรายได้มากกว่าเลี้ยงแพะ

5.3 แนวทางการสร้างความสำเร็จของกลุ่มการผลิตทองเหลืองบ้านปะอาวและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะในจังหวัดอุบลราชธานี

นายบุญมี ล้อมวงศ์ ประธานกลุ่มให้สัมภาษณ์ว่า “หน่วยงานรัฐ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เข้ามาสนับสนุนด้านเตาเผา แต่เตาเผาไม่สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ อยากให้หน่วยราชการสนับสนุนหาลูกค้าให้ อยากให้จังหวัดผลักดันให้เครื่องทองเหลืองเป็นมรดกทางวัฒนธรรมของจังหวัดอุบลราชธานี” (บุญมี ล้อมวงศ์, 2565) นายอภิชาติ พานเงินให้สัมภาษณ์ว่า “ความคิดของผมอยากให้หน่วยงานของรัฐ สนับสนุนแหล่งทุน ในการซื้อวัตถุดิบ เช่น ทองเหลืองที่เป็นวัตถุดิบสำคัญในการผลิตเครื่องทองเหลือง จะทำให้ขยายการผลิตเพิ่มขึ้น เพราะเงินทุนน้อย” (อภิชาติ พานเงิน, 2565)

ขณะที่นายพงษ์ธร คุณสาส์น ประธานกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะบ้านบัวท่า ได้ให้สัมภาษณ์ว่า “อยากให้รัฐบาลหน่วยงานของรัฐบาล กรมพัฒนาชุมชน เกษตรอำเภอ มาถ่ายทอดความรู้การดำเนินงานใหม่ ๆ รวมถึงหาแหล่งทุนเงินกู้ดอกเบี้ยต่ำเพื่อซื้อแพะมาเลี้ยงให้กับสมาชิกใน

ด้านการบริหารจัดการ และปฏิบัติตามระเบียบ จะทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ เพราะคนที่เป็นกรรมการของกลุ่มส่วนมากเป็นชาวบ้านรับจ้าง หาเช้ากินค่ำ อยากได้ผู้มีความรู้มาเป็นที่ปรึกษาของกลุ่ม ที่จะช่วยแก้ปัญหาให้กับสมาชิกได้ช่วยเหลือสมาชิกได้ และเป็นผู้เสียสละอย่างสูง อยากให้ทุกคนมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นได้เต็มที่ รวมไปถึงการชี้แนะ และนำเสนอปัญหาให้ช่วยกับแก้ปัญหา” (พงศ์ธร คุณสาส์ณ, 2565)

สรุปทั้งสองกลุ่มมองภาพแนวทางสร้างความสำเร็จของกลุ่มว่า ถ้าได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐบาล กรมพัฒนาชุมชน เกษตรอำเภอ มาถ่ายทอดความรู้การดำเนินงานใหม่ ๆ การหาแหล่งเงินทุนราคาถูกมาซื้อเครื่องทองเหลือง ซื้อแพะรวมถึงในด้านการบริหารจัดการ จะทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 กลุ่มทำทองเหลืองบ้านปะอาว และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะ บ้านบัวท่า ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นว่าวัฒนธรรมการเมืองของกลุ่มเป็นประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม (Participant Political Culture) ทุกคนสามารถเสนอความคิดได้ สำหรับสมาชิกกลุ่มก็มีสังคมวัฒนธรรมของกลุ่มเป็นวิถีชนบทดั้งเดิม ที่มีความผูกพันทางเครือญาติ เช่นในสมัยก่อนและ วัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม (Participant Political Culture) แต่จะเด่นชัดมากในการกินข้าวร่วมกันทุกวัน ในหมู่สมาชิกกลุ่มสอดคล้องกับ อรรถธรณ์ สว่างอารมณ์ (2563) ที่ศึกษา วัฒนธรรมการเมืองของพลเมือง 4 รุ่น ผลการศึกษาพบว่าวัฒนธรรมการเมืองของพลเมืองทั้ง 4 รุ่น มีความคล้ายคลึงกัน และแตกต่างกันในบางประการ เจเนชั่นแซตมิพลิตีกรรมที่มีแนวโน้มเข้าใกล้รูปแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบมีส่วนร่วม (The Participant Political Culture)

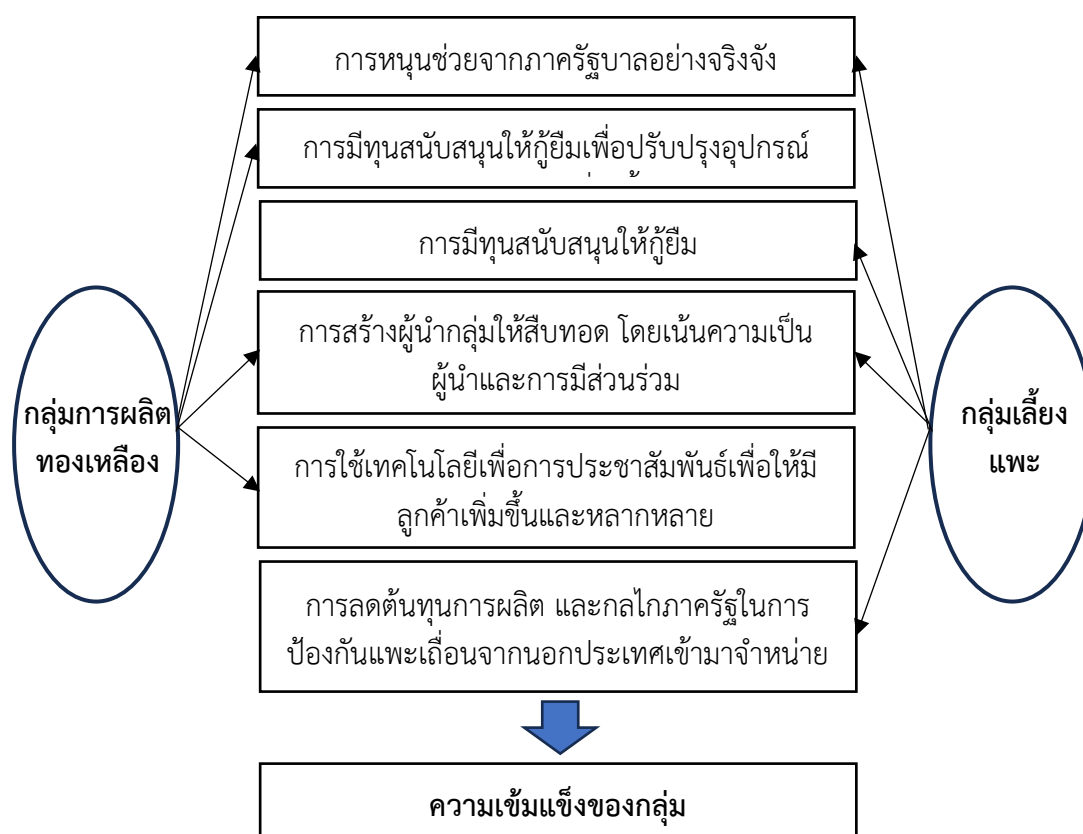
6.2 ปัญหาและอุปสรรคที่มีต่อกระบวนการสร้างความเข้มแข็งเกิดจากจำนวนสมาชิกลดลง เนื่องจากการทำเครื่องทองเหลืองต้องใช้ระยะเวลาและค่าตอบแทนน้อยเพราะผลิตแต่จากรูปแบบเดิม ไม่มีการสร้างมูลค่าเพิ่มของผลิตภัณฑ์ ไปทำงานรับจ้างได้ค่าจ้างมากกว่าทำเครื่องทองเหลือง ส่วนกลุ่มเลี้ยงแพะ ปัญหาที่เช่นกัน สมาชิกลาออกเพราะไม่เต็มใจที่จะเลี้ยงแพะ ไปทำงานรับจ้างก่อสร้างในตัวเมืองหรือต่างถิ่นรายได้มากกว่าเลี้ยงแพะ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ วณิชรา จันทร์กมล (2563) ได้ศึกษาเงื่อนไขความสำเร็จในการดำเนินงานวิสาหกิจเพื่อสังคมของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี ผลการวิจัยพบว่า ควรมีนโยบายมาสนับสนุน มีบริการจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้เป็นที่สนใจของผู้บริโภคจะช่วยแก้ไขปัญหารายได้ของคนในชุมชน และสามารถนำไปสู่การก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนเพื่อสังคมในชุมชน และสอดคล้องกับ นิสากร สำเร็จเพื่องฟู (2551) ได้ศึกษาแนวทางส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต ในเขตพื้นที่ตำบลกรูด อำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร ธานี ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องทำให้กลุ่มออมทรัพย์ไม่เข้มแข็งมีหลายด้าน ได้แก่โครงสร้างคณะกรรมการที่ไม่เหมาะสม สมาชิกที่น้อยเกินไปทำให้เงินทุนน้อย

6.3 แนวทางสร้างความสำเร็จของกลุ่มกรรมการกลุ่มทำเครื่องทองเหลืองบ้านปะอาวกับวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงแพะบ้านบัวท่า ถ้าได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐบาล กรมพัฒนาชุมชน เกษตรอำเภอ มาถ่ายทอดความรู้การดำเนินงานใหม่ ๆ หาแหล่งเงินทุนราคาถูกมาซื้อเครื่องทองเหลือง ซื้อแพะ รวมถึงในด้านการบริหารจัดการ จะทำให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ

สอดคล้องกับ ญัตติกานต์ แก้วโกสธำ และธนสุวิทย์ ทับทิมรักษ์ (2564) ได้ศึกษารูปแบบความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจบริการผู้สูงอายุในประเทศไทย ผลวิจัยพบว่าผู้ประกอบการธุรกิจบริการผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความต้องการให้สถาบันการเงินสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินธุรกิจในอัตราดอกเบี้ยที่ไม่สูงมาก จะช่วยให้การดำเนินธุรกิจราบรื่น

7. องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการศึกษาวัฒนธรรมการเมืองที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิตทองเหลืองบ้านปะอาว อำเภอเมือง และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงเลี้ยงแพะ บ้านบัวท่า อำเภอสว่างวีรวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี มีดังนี้



จากแผนภาพ อธิบายได้ว่า ความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิตทองเหลืองบ้านปะอาว อำเภอเมือง และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงเลี้ยงแพะ บ้านบัวท่า อำเภอสว่างวีรวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี จะมีความเข้มแข็งได้ต้องได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐอย่างจริงจัง ทั้งสองกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มทองเหลืองบ้านปะอาว จะต้องลงทุนในเรื่องเตาเผาที่รักษาอุณหภูมิได้คงที่และไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ เช่นพื้นที่เอามาเผาแบบดั้งเดิม ต้องรักษาอุณหภูมิได้ต่อเนื่องเพื่อไม่เกิดความเสียหาย ส่วนในกลุ่มเลี้ยงแพะ จะมีปัญหาในเรื่องพ่อพันธุ์ แม่พันธุ์ที่มีราคาแพง ชาวบ้านไม่มีเงินทุนเพียงพอที่จะซื้อพ่อพันธุ์และแม่พันธุ์ รวมถึงการสร้างโรงเลี้ยง ส่วนวัฒนธรรมการเมืองของทั้งสองกลุ่ม

ที่มีความเข้มแข็งต้องสร้างผู้นำรุ่นใหม่ที่มีวิสัยทัศน์มีความรับผิดชอบทั้งสองกลุ่ม ในการค้นพบกลุ่มวิสาหกิจชุมชนในประเทศไทยที่ไม่เข้มแข็งส่วนใหญ่ จะเกิดจากผู้นำที่ไม่มีวิสัยทัศน์และไม่มีความตั้งใจพัฒนา กลุ่ม นอกจากนี้วัฒนธรรมการมีส่วนร่วมของผู้นำกลุ่มที่สร้างกระบวนการกลุ่มจะทำให้กลุ่มเข้มแข็งขึ้นมาได้ ในกลุ่มทองเหลืองบ้านปะอาวจะต้องเน้นสื่อโซเชียลมีเดียเพื่อประชาสัมพันธ์ เช่น เฟสบุ๊ก ทวิตเตอร์ เพื่อให้มีการส่งผลการมาเยี่ยมชมกลุ่มผลิตเครื่องทองเหลือง ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มเลี้ยงแพะที่ภาครัฐจะต้องมีมาตรการปราบปรามแพะเถื่อนที่ถูกต้อนมาจากประเทศเพื่อนบ้าน เช่น สหภาพพม่า นำมาจำหน่ายในกิโลกรัม 15-30 บาทในขณะที่ราคาแพะในท้องตลาดราคากิโลกรัมละ 160-200 บาททำให้กลุ่มเกษตรกรที่เลี้ยงแพะ ไม่สามารถสู้กับราคาแพะที่นำเข้ามายาขายได้ องค์ความรู้ใหม่ในการสร้างวัฒนธรรมการเมืองในการสร้างความเข้มแข็ง ต้องมีการสนับสนุนอย่างจริงจังจากภาครัฐและมาตรการปกป้องตลาดให้เกษตรกรอยู่ได้ และความเป็นผู้นำกลุ่มที่มีวิสัยทัศน์และมีความตั้งใจพัฒนาอย่างแท้จริง

8. ข้อเสนอแนะ

8.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

8.1.1 หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมและพัฒนาการใช้เทคโนโลยีให้กับกลุ่ม รวมถึงส่งเสริมการทำการตลาดให้กับกลุ่มต่าง ๆ เนื่องจากในอนาคตข้างหน้าทางชุมชนมีการพัฒนาขึ้นเพื่อให้ทางกลุ่มได้มีการนำเทคโนโลยีที่มีอยู่ในชุมชนได้เกิดประโยชน์ได้อย่างเต็มที่

8.1.2 รัฐบาลควรผลักดันให้หัวหน้ากลุ่มและกรรมการกลุ่มได้มีความรู้ในการทำธุรกิจ และการปรับตัวให้ทันกับตลาดที่พัฒนา เน้นการฝึกอบรม การเป็นพี่เลี้ยง การสนับสนุนด้านแหล่งเงินกู้ราคาถูกให้กับกลุ่มการผลิตต่าง ๆ

8.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

8.2.1 ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า วัฒนธรรมการเมืองที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของวัฒนธรรมการเมืองที่ส่งผลต่อความเข้มแข็งของกลุ่มการผลิตทองเหลืองบ้านปะอาว อำเภอเมือง และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้เลี้ยงเลี้ยงแพะ บ้านบัวท่า อำเภอสว่างวีรวงศ์จังหวัดอุบลราชธานี เน้นการมีส่วนร่วม หน่วยงานรัฐบาลโดย กรมพัฒนาชุมชน เกษตรอำเภอ ควรจะส่งเสริมวัฒนธรรมการเมืองแบบมีส่วนร่วมในกลุ่ม เพื่อให้การดำเนินงานกลุ่มวิสาหกิจหรือกลุ่มเพื่อการผลิตต่าง ๆ จะได้ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

8.2.2 กรมตรวจบัญชีสหกรณ์หรือ ธนาคารเกษตรและสหกรณ์การเกษตรควรจัดอบรมการทำบัญชีพื้นฐานให้กับกลุ่มต่าง ๆ เพื่อให้การทำบัญชีเป็นมาตรฐานเดียวกัน

8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

8.3.1 ควรมีการศึกษาวัฒนธรรมการเมืองที่ส่งผลต่อการสร้างเครือข่ายองค์กรการดำเนินงานของกลุ่มการผลิตต่าง ๆ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เพื่อการผลิตในแต่ละภูมิภาค

8.3.2 ควรมีการวิจัยการศึกษาวัฒนธรรมการเมืองกลุ่มเพื่อการผลิตต่าง ๆ กลุ่มวิสาหกิจชุมชน เปรียบเทียบแต่ละภูมิภาคจะได้ทราบข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับวัฒนธรรมการเมืองจะส่งผลต่อกลุ่มอย่างไร

9. เอกสารอ้างอิง

- กมล สมวิเชียร. (2514). **วัฒนธรรมการเมืองกับการพัฒนาการเมือง**. กรุงเทพมหานคร : สมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย.
- กรมพัฒนาชุมชน. (2549). **คู่มือหมู่บ้านเศรษฐกิจชุมชนพึ่งตนเอง**. กรุงเทพมหานคร : บริษัทเพาเวอร์พริ้นท์ จำกัด.
- เจริญผล คุณสาส์ณ. 25 มีนาคม 2565. ณ บ้านเลขที่ 165/5 บ้านบัวท่า ตำบลท่าช้าง อำเภอสว่างวีระวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี.
- ณัฐริกันต์ แก้วโกธธำ และธนสุวิทย์ ทับทิมรักษ์. (2564). **รูปแบบความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กรธุรกิจบริการผู้สูงอายุในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ดุจฤดี คงสุวรรณ, วรรณะ รัตนพงษ์. (2550). **สถานการณ์ด้านสังคมและวัฒนธรรม**. สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2565. จาก [http://www.baanjommyut.com/library_2/development of society/21.html](http://www.baanjommyut.com/library_2/development%20of%20society/21.html)
- ถาวร คุณสาส์ณ ผู้ให้สัมภาษณ์. 25 มีนาคม 2565. ณ บ้านเลขที่ 126/5 บ้านบัวท่า ตำบลท่าช้าง อำเภอสว่างวีระวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี
- นพพร สุนทรโทก. (2554). **เอกสารประกอบคำบรรยายวิชารัฐศาสตร์เบื้องต้น**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม.
- นิสกร สำเร็จเฟื่องฟู. (2551). **แนวทางส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตในเขตพื้นที่ตำบลกรูด อำเภอพุนพิน จังหวัดสุราษฎร์ธานี**. รายงานการศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บัวศรี พานเงิน ผู้ให้สัมภาษณ์. 24 มีนาคม 2565. ณ ศูนย์อนุรักษ์หัตถกรรมหล่อทองเหลือง บ้านปะอาว 170 หมู่ 5 บ้านปะอาว ตำบลปะอาว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
- บุญมี ล้อมวงศ์ ผู้ให้สัมภาษณ์. 24 มีนาคม 2565. ณ ศูนย์อนุรักษ์หัตถกรรมหล่อทองเหลือง บ้านปะอาว 170 หมู่ 5 บ้านปะอาว ตำบลปะอาว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
- ปราโมทย์ ศุภสร ผู้ให้สัมภาษณ์. 24 มีนาคม 2565. ณ ศูนย์อนุรักษ์หัตถกรรมหล่อทองเหลือง บ้านปะอาว 170 หมู่ 5 บ้านปะอาว ตำบลปะอาว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี
- พงศ์ธร คุณสาส์ณ ผู้ให้สัมภาษณ์. 25 มีนาคม 2565. ณ บ้านเลขที่ 75/5 บ้านบัวท่า ตำบลท่าช้าง อำเภอสว่างวีระวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี.
- วรฤดี มูลสิน. (2559). **หลักสูตรศาสตร์เบื้องต้น**. อุบลราชธานี : อุดมการพิมพ์.
- วรธรา จันทรกมล. (2563). **เงื่อนไขความสำเร็จในการดำเนินงานวิสาหกิจเพื่อสังคมของวิสาหกิจชุมชนในจังหวัดสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สงวน ใจสำเร็จ ผู้ให้สัมภาษณ์. 25 มีนาคม 2565. ณ บ้านเลขที่ 165/5 บ้านบัวท่า ตำบลท่าช้าง อำเภอสว่างวีระวงศ์ จังหวัดอุบลราชธานี

สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2556). **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

หนูกร เข้มเพชร ผู้ให้สัมภาษณ์. 24 มีนาคม 2565. ณ วัดบูรพาปะอาวเหนือ ตำบลปะอาว อำเภอเมืองอุบลราชธานี จังหวัดอุบลราชธานี

อภิชาติ พานเงิน ผู้ให้สัมภาษณ์. 24 มีนาคม 2565. ศูนย์อนุรักษ์หัตถกรรมหล่อทองเหลือง บ้านปะอาว 170 หมู่ 5 บ้านปะอาว ตำบลปะอาว อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

อรรณณ สว่างอารมณ์. (2563). **การศึกษาวัฒนธรรมการเมืองของพลเมือง 4 รุ่น : กรณีศึกษาอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและยุทธศาสตร์การพัฒนา. คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม : สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.

9. คำขอบคุณ

การวิจัยครั้งนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มตัวอย่างที่ให้ข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ ขอขอบคุณ นายเจริญผล คุณสาส์น และนายปรามิทธิ์ ศุภสร ที่ช่วยประสานงานและให้ข้อมูล และขอขอบคุณกัลยาณมิตรทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้การช่วยเหลือสนับสนุนในทุก ๆ ด้าน และเป็นกำลังใจอันดีส่งผลให้การวิจัยครั้งนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์